

[Lannung.]

efter den 9. April 1940 eller efter dette Tidspunkt er blevet omdannet eller har foretaget væsentlige Udvidelser af Driftsanlæg eller Driftsmateriel ved Køb, Leje eller Laan“ o. s. v.,

eller at Virksomhedens samlede Omsætning er steget saa og saa meget, og lignende Kriterier.

Man har altsaa ikke taget det væsentlige med af Kriterierne i øvrigt i § 4 i Værnemagerlov Nr. 2. Dette vil derfor betyde, at nogle, der i for sig staa paa Vippen til at komme ind under Værnemagerlov Nr. 2, men findes at burde slippe paa Grund af Forholdets manglende grovere Karakter, vel i adskillige, men dog forhaabentlig ikke mange Tilfælde ikke engang kommer ind under den derefter strengeste Lov, Tilbagebetalingsloven, men i Stedet for kun under den mildere, Avancebegrænsningsloven. En vis Korrektur af eller Tilføjelse til Kriterierne i § 2 i Tilbagebetalingsloven vilde derfor være naturlig ud fra et strengt logisk Synspunkt. Her viser det uheldige sig i, at hele denne Lovgivning ikke er blevet til paa een Gang som et samtidigt Komplex, om end delt i flere Love. Naar jeg specielt anfører dette, er det ikke mindst for at sige, at dette Forhold ikke bør føre til eller friste til, at Anklagemyndigheden ikke fuldt ud respekterer og opretholder Hovedsynspunktet, som vi alle var enige om under Behandlingen af Værnemagerlov Nr. 2, at kun de Overtrædelser eller Forbrydelser, der er af grovere Karakter, omfattes af den egentlige Værnemagerlov, Værnemagerlov Nr. 2. Det er os magtpaaliggende at fastslaa og understrege ogsaa paa denne Foranledning, at det er og bliver kun de grovere Tilfælde af Værnemageri, der bør rammes efter Værnemagerlov Nr. 2, efter Straffelovgivningen; de allergroveste kommer, i Parentes bemærket, ind under Værnemagerparagrafferne i Landsforræderiloven. Alle ikke grove Tilfælde, som i og for sig omfattes af Ordene i Værnemagerlov Nr. 2, skal, efter hvad der er kommet til Udtryk i Motiverne og under Behandlingen her i Rigsdagen navnlig, som sagt Udvalgsbetænkningerne, kun rammes med økonomiske Sanktioner.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at Lovene, som vi behandler i Dag, er vejet tilbage for den individuelle Behandling i Almindelighed, og jeg forstaar det. Jeg forstaar, at man efter Omstændighederne har ment at maatte nøjes med visse grovere og mere summariske Regler. Det bedste havde selvsagt været, hvis man havde kunnet overkomme at tage

individuelle Hensyn. Nu nøjes man i Hovedsagen med de grove Gennemsnitsregler, som har fundet Udtryk i de forskellige Procentsatser m. v., som ifølge Sagens Natur ikke kan give Udtryk for nogen højere Retfærdighed, fordi de skærer og maa skære mange temmelig forskellige Tilfælde over en Kam. Det gælder navnlig, fordi de Enkelttilfælde, der falder ind under de forskellige Love, jo tegner en jævnt stigende eller faldende Kurve, hvad man vil, uden større Spring fra Lov til Lov. De mildere Tilfælde af Leverancer og Arbejder, hvis jeg maa udtrykke det paa den Maade, omhandles i Loven om Avancebegrænsning, men Kurven gaar uden noget stort Spring fra de „groveste“ blandt disse over til Tilbagebetalingslovens „mildere“ Tilfælde.

Mest uheldigt er det vel imidlertid, at f. Eks. en Entreprenør, der har administreret eller forvaltet sit Arbejde eller sin Leverance omhyggeligt og loyalt, rammes med ganske den samme Procentsats som den Entreprenør, der har fordyret sit Arbejde eller sin Leverance gennem mindre paapasselig Forvaltning, ladet fem være lige, fordi Nationalbanken betalte og hans Avance tilmed stod i Forhold til og derfor steg med stigende Udgiftsbeløb. „Frit Danmark“s og „Ringens“ Ingeniørgrupper har med Rette peget paa det Problem, der ligger i utilbørlig Forvaltning af et Arbejde eller i, at en Leverance er blevet unødigt fordyret. Det siges saaledes i Bilag I til Betænkningen fra Folketingsudvalget angaaende Værnemagerlov Nr. 2, hvis jeg maa citere blot ganske faa Linier:

„Ved de fleste Entreprenørarbejder for Værnamagten er det en af de alvorligste Bebrejdelser, som Kolleger iblandt Entreprenører og Ingeniører retter imod dem, der havde disse Arbejder i Entreprise, at de til egen Fordel administrerede Arbejder paa en for Staten unødigt kostbar Maade, idet de ved Indkøb og Udførelse lod haant om, hvad der var gængse Priser paa Materialer og Arbejdets hele Fremstilling og Afregning, og derved ikke blot fordyrede Arbejderne væsentligt, men ødelagde Arbejdsforholdene i Landet for det civile Arbejde.“

Nu er det jo saaledes, at de allergroveste Tilfælde her vil rammes af Værnemagerlov Nr. 2, selv om dette Forhold ikke opregnes mellem Kriterierne i Loven, hvad det i og for sig for min Skyld gerne maatte have været, som jeg ogsaa i sin Tid gjorde opmærksom paa, men jeg haaber, man ogsaa paa anden Maade ved Administrationen af den Lovgivning, der her er Spørgsmaal om,